

Patiëntveiligheidscompetenties¹ voor zorgprofessionals² (versie, 04-12-2012)

<p>Bijdragen aan patiëntveiligheidscultuur</p> <p><i>Toont kennis, vaardigheden en houdingen met betrekking tot veiligheid in de dagelijkse praktijk door veilig werken en te blijven leren</i></p> 	<p>Multidisciplinair samenwerken</p> <p><i>Werkt efficiënt en doelgericht samen in een multidisciplinair team om patiëntveiligheid en kwaliteit van zorg te optimaliseren.</i></p> 	<p>Patiëntveilig communiceren</p> <p><i>Verbeterd patiëntveiligheid door een heldere en open communicatie zowel met collega's als met de patiënt en zijn omgeving</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Geeft prioriteit aan veiligheid van patiënt en zorgverleners • Onderschrijft de fundamentele elementen van patiëntveiligheid en handelt hiernaar • Respecteert de integriteit en autonomie van de patiënt en zijn mantelzorgers en hun rol bij hun eigen zorg en veiligheid • Is gemotiveerd en zelf actief om zich continu bij te scholen/trainen op het gebied van kwaliteit en patiëntveiligheid • Durft kritisch te zijn en blijft vragen stellen als basisvoorwaarde voor een professionele werkwijze en adequate patiëntenzorg • Kent en bewaakt de grenzen van de eigen competenties, ook bij vermoeidheid en stress • Is bekend met en houdt zich aan wetgeving, (gedrags)regels, richtlijnen en protocollen en leeft afspraken na of bespreekt verantwoord afwijken hiervan • Is zich bewust van de risico's van het eigen handelen en consequenties daarvan voor zichzelf en anderen • Is een rolmodel voor patiëntveilig werken en openheid over (het melden van) (bijna) incidenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Is een teamspeler, ook buiten de grenzen van de eigen werkomgeving • Betreft patiënten en hun mantelzorgers als partner actief bij het zorgteam en nodigt uit tot bijdragen aan hun eigen veilige zorg • Durft aan te spreken • Maakt conflicten bespreekbaar • Maakt gebruik van alle kwaliteiten in een team • Draagt bij aan goede taakafstemming en communicatie in het team • Kan leiding (laten) nemen als de situatie dit vereist, ongeacht hiërarchie • Maakt effectief gebruik van alle, in het team en op de werkplek, aanwezige informatiebronnen (teamleden, patiënt, apparatuur en ondersteunende faciliteiten) om veilig en efficiënt op te kunnen treden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Communiceert duidelijk zowel verbaal als non-verbaal om incidenten te voorkomen • Communiceert effectief in hoog-risicosituaties • Werkt waar mogelijk volgens (communicatie)standaarden • Maakt duidelijk schriftelijk verslag en zorgt voor volledige en adequate (patiënten)dossiers • Vraagt, geeft en ontvangt feedback over (on)professioneel gedrag • Bespreekt (bijna) incidenten open en eerlijk en communiceert respectvol met zowel collega's als patiënten en hun mantelzorgers

¹ Gebaseerd op onder andere: The Safety Competencies. First edition; Revised August 2009 (Canadian Patient Safety Institute CPSI, 2009) | WHO Patient Safety Curriculum Guide. Multi-professional edition (2011) | National Patient Safety Education Framework (Australian Council for Safety and Quality in Health Care, 2005)

² Met 'zorgprofessionals' worden alle personen bedoeld die professioneel werkzaam zijn in een zorginstelling.

Patiëntveiligheidscompetenties voor zorgprofessionals (versie, 04-12-2012)

Risicobewust handelen

Anticipeert en krijgt grip op mogelijke risicovolle situaties voor patiënten met aandacht voor het systeem waarbinnen wordt gewerkt

Optimaliseren van menselijke- en omgevingsfactoren

Optimaliseert patiëntveiligheid door het (h)erkennen van verbanden tussen menselijk functioneren en omgevingskenmerken, techniek, taken en organisatie.

Actief omgaan met incidenten

(H)erkent (bijna) incidenten en reageert adequaat om schade voor de te beperken, openheid te bieden en herhaling te voorkomen.

patiënt

- Begrijpt complexiteit van zorg, zorgorganisaties en -situaties, en de invloed hiervan op de patiëntenzorg
- Kent en begrijpt de eigen rol als onderdeel van het systeem waarin hij werkt en weegt dit af tegen het eigen handelen
- (H)erkent risicovolle situaties met betrekking tot patiënt, zorgverlener of systeem en de gevolgen daarvan
- Stelt alles in het werk om (bijna) incidenten te voorkomen of te beperken.
- Draagt veiligheidsoplossingen aan, kiest de best passende binnen het systeem gebruik makend van beschikbare informatie, kennis en evidence en draagt de verbeteringen uit
- Werkt planmatig aan invoering van veiligheidsoplossingen

- Onderkent factoren die menselijke prestaties van zowel zorgverlener als patiënt kunnen beïnvloeden
- Neemt weloverwogen beslissingen om patiëntveiligheid te optimaliseren
- (H)erkent de impact de interactie tussen mens en technologie op veilige zorg en gaat daar bewust mee om
- Denkt kritisch na om een patiëntveilige werkomgeving te creëren.
- Begrijpt de voor- en nadelen van het gebruik van informatietechnologie en zet ze gepast in om veiligheid te bevorderen
- Gaat op verantwoorde wijze met materialen en middelen om

- (H)erkent (bijna)incidenten, zowel die met als zonder onbedoelde schade tot gevolg
- Voorkomt of beperkt onbedoelde zorggerelateerde schade aan de patiënt na een incident en reageert actief op directe risicovolle situaties voor patiënten en anderen die hiervan slachtoffer zijn
- Bespreekt de onbedoelde zorggerelateerde schade met de patiënt en/of familie tijdig en zo uitgebreid mogelijk conform wetgeving, professionele en/of richtlijnen van de organisatie
- Maakt waar het past excuses
- Maakt melding van en rapporteert (bijna) incidenten, zowel die met als zonder onbedoelde schade tot gevolg, binnen de instelling en in dossier
- Neemt verantwoordelijkheid voor en legt verantwoording af over het eigen professioneel handelen inclusief (bijna)incidenten
- Leert van incidenten door mee te werken aan complicatieregistratie, incidentanalyses, retro- en prospectieve risico-inventarisatie, actieve reflectie en veiligheidsoplossingen
- Bevordert een klimaat dat patiënten uitnodigt om incidenten te melden en klachten te uiten en gaat daar zorgvuldig mee om